

Výchovný program ŠKD pri ZŠ s MŠ Domaňovce 30

Veselo je v školskom klube

Forma výchovy a vzdelávania: poldenná
Výchovný jazyk: slovenský
Druh zariadenia: štátne
Zriaďovateľ ŠKD: obec Domaňovce
Domaňovce 92,
053 02 Spišský Hrhov

Platnosť výchovného programu: 01.09.2023 – 31.08.2027

Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy: 21.08. 2023

Dátum prerokovania v rade školy:

Pečiatka a podpis riaditeľky školy

OBSAH

1.	Vymedzenie cieľov a poslanie výchovy.....	2
2.	Formy výchovy a vzdelávania	4
3.	Výchovný jazyk	4
4.	Tematické oblasti výchovy	4
	4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy.....	6
	4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami	6
	4.1.2 Sebarozvoj a svet práce.....	7
	Charakteristika tematickej oblasti výchovy	7
	4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda.....	8
	Charakteristika tematickej oblasti výchovy.....	8
	4.1.4 Spoločnosť a príroda.....	9
	Charakteristika tematickej oblasti výchovy.....	9
	4.1.5 Kultúra a umenie.....	10
	Charakteristika tematickej oblasti výchovy.....	10

1. Vymedzenie cieľov a poslanie výchovy

Výchova mimo vyučovania v prostredí ŠKD nie je pokračovaním riadneho vyučovacieho procesu a nestáva sa doučovaním. Školský výchovný program rešpektuje vekové osobitosti žiakov, prihliada na intenzitu zaťaženia a časový rozsah, ktoré sú dôležitými faktormi pri stanovovaní a plnení cieľov činnosti ŠKD, zabezpečuje zmysluplnú realizáciu činností v školských kluboch detí zameranú na:

- oddych v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin,
- záujmovú činnosť,
- prípravu na vyučovanie.

Rekreačná činnosť:

Má charakter výdatnej pohybovej aktivity, ktorú deti vykonávajú podľa možností vonku na školskom dvore, ihrisku, okolí školy. Táto činnosť je skutočne výdatná, zaraďujeme ju už pri prejave strednej únavy, pomáha deťom odreagovať sa, odstrániť únavu. Je prostriedkom na vyrovnanie jednostrannej zaťaženia organizmu. Pri rekreačnej činnosti využívame formy: pohybové hry na ihrisku, sezónne športy, hry a zábavy, hry v miestnosti.

Odpočinková činnosť:

Túto činnosť realizujeme ako veľmi pokojnú, pohybovo a duševne nenáročnú činnosť. Optimálnym riešením odpočinku detí je voľba činnosti samotných detí, podľa individuálnej potreby a vlastného želania. Úlohou vychovávateľky je dbať na to, aby zvolená činnosť bola skutočne pokojná a uskutočňovala sa v príjemnom a bezkonfliktnom prostredí. V takomto prostredí sa môžu vykonávať: námetové alebo stolové hry, kresliť, prezerat' detské knihy a časopisy, venovať sa čítaniu, prípadne takým zábavám ako sú výmeny zberateľských predmetov, počúvať magnetofónové nahrávky, premietanie filmov či rozprávok, hry na koberci, neformálna beseda, diskusia.

Činnosti oblastí tematických výchov:

Tieto činnosti sa realizujú ako súčasť aktivít oblastí výchov, kedy majú deti možnosť poznávať rozličné oblasti výchovy stanovené vo výchovnom programe ŠKD. Tieto činnosti pomáhajú rozvíjať globálny osobnosť dieťaťa

Príprava na vyučovanie:

je zameraná predovšetkým na písanie domácich úloh, pričom deti sa vedú k samostatnosti, autonómnosti a zodpovednosti za kvalitné plnenie povinností. Deti majú zabezpečené usmerňovanie, spätnú väzbu o správnosti riešení, individuálny prístup a vhodné podmienky. Okrem domácich úloh sa zaraďujú aj didaktické hry a iné formy prípravy na vyučovanie.

Výchovný program ŠKD pri ZŠ s MŠ Domaňovce 30

Výchovný program vychádza z legislatívnych podmienok fungovania školských klubov detí a ich špecifik, pre ktoré je typické, že:

- prijímanie detí do týchto zariadení nepodlieha prijímaciemu konaniu,
- účasť detí na výchovno-vzdelávacej činnosti sa zakladá na rozhodnutí jedinca/zákonných zástupcov dieťaťa,
- činnosti a aktivity školského klubu detí vychádzajú zo záujmov detí, čím je vytváraný dostatočný priestor pre individuálny prístup a vlastné tempo činnosti,
- časová voľnosť umožňuje flexibilitu vo využívaní rozmanitých foriem a metód práce a vo využívaní rozmanitých priestorov na ich realizáciu.

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovnovzdelávacie potreby,
- podporovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove, Výchovný program ŠKD pri ZŠ s MŠ Domaňovce30
- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie.

Hlavné ciele ŠKD:

- Pravidelnými dennými pobytmi na čerstvom vzduchu budeme upevňovať zdravie detí, podporovať pohybovú zdatnosť a schopnosť prekonať prekážky.
- Venovať stálu pozornosť dodržiavaniu hygienických návykov, viesť deti k prevencii pred chorobami, venovať pozornosť úprave pracovného prostredia.
- Postupne odstraňovať zlozvyky, ako je nesprávne držanie tela, účelne využívať telesné cvičenia a koordinovať pohyby detí.
- V oblasti psychického rozvoja detí využívať a rozširovať poznatky zo života spoločnosti a prírody.

- Viest' deti k návykom zodpovednej práce, podporovať schopnosť organizovať svoju prácu a využívať správne a ekonomicky svoj voľný čas.
- Viest' deti k návykom sebazvdelávania, vzbudiť záujem o prácu s počítačom, overovať získané poznatky v praxi priamou činnosťou.
- Pestovať u detí vytrvalosť v prekonávaní prekážok, húževnatosť pri plnení úloh, rozvíjať kladné vôľové vlastnosti.
- Rozvíjať u detí samostatnosť, organizačné schopnosti a kolektívnu zodpovednosť, národné cítienie.
- Vyhodnocovať výsledky činnosti a podporovať iniciatívu detí.

2. Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná, denná forma.

3. Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk. V školských kluboch detí, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

4. Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

- a. Komunikácia a práca s informáciami
- b. Sebarozvoj a svet práce
- c. Zdravie a subjektívna pohoda
- d. Spoločnosť a príroda
- e. Kultúra a umenie

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca

s informáciami. Tematická oblasť výchovy Sebarozvoj a svet práce je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy Zdravie a subjektívna pohoda súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy Kultúra a umenie je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin. V školskom klube detí sa realizujú najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy:

- Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.
- Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.
- Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.
- Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

	Ciele tematickej oblasti výchovy <u>Komunikácia a práca s informáciami</u>
1.	Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2.	Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
4.	Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5.	Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6.	Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovnej zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7.	Osvojovať si komunikačnú etiku.
8.	Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.
- Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.
Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.
- Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.
- Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

	Ciele tematickej oblasti výchovy <u>Sebarozvoj a svet práce</u>
1.	Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2.	Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3.	Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4.	Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5.	Využívať vlastné záujmy na podporu sebarealizácie a voľby povolania.
6.	Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7.	Nadobúdať pracovné zručnosti v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.
8.	Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa. Motivácia, aspirácie, túžby.
- Postoje, názory.
- Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života. Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežití v obrane. Pociť šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.
- Pociť spokojnosti – zmysel života.
- Skutočný život a virtuálna realita.

	Ciele tematickej oblasti výchovy <u>Zdravie a subjektívna pohoda</u>
1.	Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2.	Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3.	Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4.	Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5.	Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6.	Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7.	Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8.	Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9.	Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebaopoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
10.	Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
11.	Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva. Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.
- Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu. Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, kompromis, lojalita.
- Trvalo udržateľný rozvoj.
- Planéta Zem.
- Vesmír.
- Globálne problémy ľudstva.

	Ciele tematickej oblasti výchovy <u>Spoločnosť a príroda</u>
1.	Utvrdzovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2.	Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.
3.	Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4.	Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5.	Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6.	Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7.	Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

- Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.
- Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.
- Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.
- Náboženstvá.
- Národnostné menšiny.
- Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.
- Sebavyjadrenie cez umenie.

	Ciele tematickej oblasti výchovy <u>Kultúra a umenie</u>
1.	Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2.	Nadobudnúť interkultúrne kompetencie a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku v kontexte histórie a súčasnosti.
3.	Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, originálne reflexie skutočnosti, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4.	Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia.
5.	Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6.	Vnímať umenie a kultúru na základe súčasných kultúrnych procesov a aktuálnych problémov, chápať význam estetických faktorov a estetickej činnosti v každodennom živote, význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti.
7.	Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

